

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/19/2018
Identifikačné číslo spisu: 1214213152
Dátum vydania rozhodnutia: 23.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1214213152.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne KOVMAX, spol. s r. o., so sídlom v Liptovskom Hrádku, SNP 1, IČO: 31 638 325, zastúpeného JUDr. Annou Járošovou, advokátkou v Liptovskom Mikuláši, Štúrova 1968 - OD PRIOR, proti žalovaným: 1/ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, 2/ Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave, so sídlom v Bratislave, Špitálska 14, IČO: 00 735 795, o vydanie veci, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 51 C 140/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2017 sp. zn. 4 Co 188/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. januára 2016 č.k. 51 C 140/2014-120 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala spoločne a nerozdielne na žalovaných vydania osobného motorového vozidla zn. AUDI Q7 3.0 TDI, kategória M1, EČV: LM-XXXCA, typ: XL/BOFL, pôvodné číslo VIN: Z - pozmenené na číslo VIN: Z strieborná metalíza svetlá, rok výroby 2007 a žalovaným nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 132 ods. 1, § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 446 Obchodného zákonníka, § 21 ods. 1 a 9 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore, vecne tým, že žalobkyňa mala podať návrh o určenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu, pričom návrh mal smerovať proti tomu, kto si rovnako ako ona uplatnil voči žalovanému 2/ právo na vydanie predmetného motorového vozidla z dôvodu, že tvrdí, že má voči nemu vlastnícke právo. Vo vzťahu k obom žalovaným uviedol, že predmetné motorové vozidlo, ktoré malo byť predmetom kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou ako kupujúcou a spoločnosťou Automotive Slovakia s. r. o. ako predávajúcim, bolo ukradnuté pôvodnej vlastníčke, A. Q., a následne z tohto dôvodu bolo aj zaistené orgánmi činnými v trestnom konaní. Výkonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný 2/ postupoval pri zaistení motorového vozidla v súlade so zákonom, a keďže existujú pochybnosti o tom, komu zaistené vozidlo patrí, bolo uložené do evidenčnej úschovy, čím si splnil svoju zákonnú povinnosť a vyzval osoby, ktoré si uplatňujú vlastnícke právo k predmetnej veci, aby si svoj

nárok uplatnili podaním žaloby na súd. Preto postup žalovaných nemožno charakterizovať ako neoprávnený zásah do vlastníckeho práva žalobkyne, resp. ako zadržovanie veci v rozpore s platným právom. Až v prípade, ak by súd v občianskom konaní právoplatne určil za výlučnú vlastníčku motorového vozidla žalobkyňa a žalovaní by napriek tomu odmietli motorové vozidlo vydať, prichádzala by to úvahy ochrana vlastníckeho práva v zmysle § 126 Občianskeho zákonníka. Keďže žalovaných nemožno považovať za subjekty neoprávneného zásahu do práv žalobkyne, nie sú v spore pasívne vecne legitimovanými subjektmi, preto súd žalobu zamietol. Na to, aby vznikla žalovaným povinnosť vydať žalobkyňi motorové vozidlo, musela by predložiť právoplatný rozsudok, v ktorom by súd učil jej vlastnícke právo k tomuto motorovému vozidlu. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 28. júna 2017 sp. zn. 4 Co 188/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie vzhľadom na vykonané dokazovanie riadne a dostatočne zistil skutkový stav, vec aj správne právne posúdil a tvrdenie žalobkyne o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku nemôže obstať. Napadnutý rozsudok je podľa odvolacieho súdu jednoznačne preskúmateľný, pretože obsahuje dôvody, resp. argumentáciu, pre ktoré súd prvej inštancie dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby, rovnako obsahuje ustanovenia právnych prepisov, ktoré aplikoval na zistený skutkový stav veci, a tieto aj správne interpretoval. Súd prvej inštancie venoval náležitú pozornosť nielen zisťovaniu rozhodujúcich skutkových okolností, ale aj vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom odôvodnil. Uviedol, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že v tomto spore nie je možné ako prejudiciálnu otázku vyriešiť otázku vlastníckeho práva k predmetnému vozidlu, nakoľko sporovou stranou nebola druhá osoba, ktorá o sebe taktiež tvrdí, že je vlastníkom vozidla, a z tohto dôvodu si uplatnila právo na zaistené vozidlo a chcela ho prevziať. Nie je preto možné vozidlo vydať len jednému z nich bez toho, aby v súdnom konaní, vyvolanom medzi domnelými vlastníkmi vozidla bolo určené, ktorý z nich je vlastníkom vozidla. Pochybnosti o práve k zaistej veci a veci uloženej do úschovy v zmysle § 21 ods. 1 a 9 zák. č. 171/1993 Z.z. o policajnom zbore totiž neodstraňuje policajný orgán samostatným dokazovaním, a nemôže ich odstrániť ani súd v tomto konaní o vydanie veci, pokiaľ nie je stranou sporu aj druhý domnelý vlastník vozidla, ktorého práva nemožno obísť rozhodnutím v konaní, ktorého sa nezúčastnil. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Uviedla, že v predmetnej veci je zákonný dôvod na podanie dovolania v zmysle § 431 a nasl. Civilného sporového poriadku a predmetné rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Nestotožňuje sa s názorom odvolacieho súdu, že v tomto spore nie je možné ako prejudiciálnu otázku vyriešiť otázku vlastníckeho práva k predmetnému motorovému vozidlu. Svoje vlastnícke právo k vozidlu jednoznačne preukázala v rámci trestného konania, ako aj v rámci súdneho konania. Ako kupujúca nadobudla vlastnícke právo k vozidlu dobromyseľne podľa Obchodného zákonníka. Odvolací súd nesprávne interpretoval § 446 Obchodného zákonníka, že kupujúci sa môže stať vlastníkom kupovanej veci len za predpokladu splnenia zákonnej podmienky dobromyseľnosti, a že dôkazné bremeno týkajúce sa dobrej viery nesie kupujúci. Žalobkyňa predložila všetky potrebné doklady o jej vlastníckom práve k vozidlu. Keby vznikli pochybnosti o jej dobromyseľnosti, ako podnikateľský subjekt by si neplnila zákonné poplatkové a odvodové povinnosti spojené s kúpou a vlastníctvom automobilu. Zákonnú poisťku a cestnú daň platí dodnes. Je preto irelevantné, že si vlastnícke právo k vozidlu uplatňovala aj zahraničná poisťovňa, ktorá v trestnom konaní nepreukázala nijaký doklad o vlastníctve. Rozsudok odvolacieho súdu vrátane rozsudku súdu prvej inštancie je nezákonný a nespravodlivý. Žalobkyňa využila všetky možnosti, aby sa domohla svojho práva. Nepodávala žalobu svojvoľne, ale musela postupovať v zmysle uznesenia orgánu činného v trestnom konaní a uplatnila si svoj nárok na súde v stanovenej lehote. Napriek tomu, že jej vlastnícke právo vyplýva priamo zo zákona, je to práve žalobkyňa, u ktorej bolo vlastnícke právo spochybnené v rámci trestného aj civilného súdneho konania. Odo dňa, kedy vozidlo vydala orgánom činným v trestnom konaní ho nemôže užívať a nemôže ho ani vyradiť z majetku, nehovoriac o tom, že si musí aj naďalej plniť povinnosti podnikateľa - vlastníka motorového vozidla voči štátu. Navrhuje preto, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a tiež súdu prvej

inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu žiadali dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 ods. 1 C.s.p.), na to oprávnenou osobou, zastúpenou v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) pristúpil k skúmaniu splnenia aj ďalších predpokladov a podmienok prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že ho treba odmietnuť.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex (ďalej len „C.s.p.“). Aj za účinnosti C.s.p. treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [por. napr. rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

7. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [por. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 C.s.p.

11. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane,

aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

13. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

14. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

15. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

16. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

17. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 vyžaduje, aby podané dovolanie bolo spísané advokátom (§ 429 ods. 1 veta druhá C.s.p.). Jej zmyslom je vytvoriť v civilnom sporovom konaní procesný filter na zjavne neopodstatnené, neprípustné, protirečivé alebo rozporuplné dovolania a zabezpečiť, aby podané dovolanie malo všetky potrebné náležitosti [por. tiež rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 2/2017 (ďalej len „1 VCdo 2/2017“)].

18. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní náležitostí dovolania uplatňoval prílišný formalizmus alebo nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí dovolania, ktoré nemajú oporu v zákone alebo idú nad rámec zákona. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia C.s.p. vyžadujú istú mieru nielen obsahového, ale aj formálneho vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Najvyšší súd zastáva názor, podľa ktorého ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je (procesnou) povinnosťou strany vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (por. 1 VCdo 2/2017).

19. V danom prípade žalobkyňa podala dovolanie, v ktorom - spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 431 až 435 C.s.p. - neuviedla, z čoho vyvodzuje jeho prípustnosť a dovolacie dôvody nevymedzila tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia. V prípade takéhoto dovolania (t. j. dovolania, v ktorom absentuje uvedené vymedzenie) súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania; jediný prípad, v ktorom súd výnimočne vedie dovolateľa k tomu, aby svoje dovolanie niečím doplnil alebo nedostatok niečoho v dovolacom konaní odstránil, vyplýva totiž z ustanovenia § 436 ods. 1 C.s.p. (aj v tejto súvislosti por. 1 VCdo 2/2017).

20. Žalobkyňa v celom dovolaní ani len slovným vyjadrením nevystihla niektorý pojmový znak významný z hľadiska zadefinovania procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. Aj pri posudzovaní jej dovolania podľa obsahu (článok 11 C.s.p.) nie je zrejmé, či vôbec namieta existenciu procesnej vady zmätočnosti uvedenej v tomto ustanovení (uvádza len odkaz na § 431 a nasl. C.s.p.). Dovolací dôvod teda nie je vymedzený spôsobom zodpovedajúcim § 431 ods. 1 C.s.p.

21. Argumentácia a formulácie obsiahnuté v dovolaní nedávajú - ani pri posudzovaní dovolania podľa jeho obsahu (článok 11 C.s.p.) - možnosť posúdiť, podľa ktorého písmena § 421 ods. 1 C.s.p. žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje (rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci). Netvrdí totiž, že odvolací súd sa svojím riešením určitej právnej otázky odklonil od

zaužívanej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo že táto otázka ešte nebola dovolacím súdom vyriešená alebo je riešená odlišne. Tvrdí (len) to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne nesprávne. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, ale významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 C.s.p., resp. § 432 ods. 2 C.s.p.

22. Je nepochybné, že žalobkyňa podala dovolanie, ktoré má náležitosti v zmysle § 428 C.s.p. (nie je preto daný dôvod pre jeho odmietnutie podľa § 447 písm. d/ C.s.p.), v jej dovolaní ale absentuje iná zákonom požadovaná náležitosť - dovolacie dôvody v ňom nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 C.s.p. Aj absenciu takej náležitosti považuje C.s.p. za dôvod pre odmietnutie dovolania.

23. Najvyšší súd, konštatujúc danosť dôvodov pre odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. f/ C.s.p., dovolanie žalobkyne odmietol.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalovaných rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.